

ANDREI TINU

CĂTĂLIN BOBOC

ISTORIA STATULUI ȘI DREPTULUI ROMÂNESC

NOTE DE CURS

Ediția a 3-a, revizuită și adăugită

Editura
Stamangiu
2022

CUPRINS

INTRODUCERE	1
CAPITOLUL I. STAT ȘI DREPT LA GETO-DACI	5
A. Aspecte teoretice	5
§1. Considerații generale despre geto-daci	5
§2. Dreptul geto-dac. Instituții juridice	7
§3. Burebista (82-44/35 î.Hr.)	9
§4. Decebal (85-106 d.Hr.)	10
B. Anexe	11
C. Modele de subiecte pentru examenul de semestru	25
CAPITOLUL II. DACIA ROMANĂ. ORGANIZARE ADMINISTRATIVĂ, POLITICĂ ȘI JURIDICĂ	26
A. Aspecte teoretice	26
§1. Organizarea de stat	26
§2. Dreptul în Dacia romană	29
§3. Tripticele din Transilvania	30
B. Anexe	31
C. Modele de subiecte pentru examenul de semestru	34
CAPITOLUL III. EPOCA MARILOR MIGRAȚII. FORMAREA POPORULUI ROMÂN	35
A. Aspecte teoretice	35
§1. Principalele popoare migratoare	35
§2. Obștea teritorială	39
B. Anexe	42
C. Modele de subiecte pentru examenul de semestru	50
CAPITOLUL IV. EVUL MEDIU ROMÂNESC. FORMAREA STATELOR MEDIEVALE. STRUCTURI SOCIALE ȘI ORGANIZARE POLITICO-ADMINISTRATIVĂ	51
A. Aspecte teoretice	51
§1. Statele medievale românești	51
§2. Întemeierea Țării Românești	52

§3. Întemeierea Moldovei _____	54
§4. Tipul istoric de stat _____	56
§5. Organizarea de stat – Instituția Domniei _____	57
§6. Organizarea administrativă _____	58
§7. Organizarea administrativ-teritorială _____	61
B. Anexe _____	62
C. Modele de subiecte pentru examenul de semestru _____	70

CAPITOLUL V. DREPT FEUDAL ROMÂNESC.

LEGILE SCRISE ȘI NESCRISE ALE ȚĂRII _____	71
A. Aspecte teoretice _____	71
§1. Structura socială _____	71
§2. Persoanele _____	74
§3. Infracțiuni prevăzute în dreptul medieval _____	77
B. Anexe _____	78
C. Modele de subiecte pentru examenul de semestru _____	83

CAPITOLUL VI. SUCCESIUNEA LA TRON ÎN EVUL MEDIU ROMÂNESC _____

A. Aspecte teoretice _____	84
§1. Instituția domnului, element fundamental al existenței statelor medievale românești _____	85
§2. Succesiunea la tron în Evul Mediu românesc _____	87
§3. Trăsăturile succesiunii la tron _____	90
B. Anexe _____	93
C. Modele de subiecte pentru examenul de semestru _____	94

CAPITOLUL VII. REGIMUL FANARIOT ÎN ȚĂRILE ROMÂNE _____

A. Aspecte teoretice _____	95
§1. Epoca fanariotă _____	95
§2. Reforma judecătorească _____	100
§3. Legislație civilă și penală. Pravilele. Codurile. Legiuri _____	101
B. Anexe _____	104
C. Modele de subiecte pentru examenul de semestru _____	107

CAPITOLUL VIII. DE LA O REVOLUȚIE LA ALTA.

LEGI ȘI NORME DE ORGANIZARE	108
A. Aspecte teoretice	108
§1. Revoluția de la 1821	108
§2. Regulamentele Organice	111
§3. Statul și dreptul în Transilvania	114
B. Anexe	117
C. Modele de subiecte pentru examenul de semestru	123

CAPITOLUL IX. UNIREA PRINCIPATELOR ROMÂNE.

DOMNIA ȘI REFORMELE LUI CUZA	124
A. Aspecte teoretice	124
§1. Statul român modern	124
§2. Impactul dreptului european asupra legislației românești din secolul al XIX-lea	127
2.1. Convenția de la Paris și statutul dezvoltător al acesteia	127
2.1.1. Unirea principatelor, între voința poporului și contextul internațional favorabil	128
2.1.1.1. Războiul Crimeii (1853-1856) – șansă a Principatelor la atingerea dezideratelor de independență și unire	129
2.1.1.2. Adunările ad-hoc	130
2.1.2. Statutul dezvoltător al convenției de la Paris	131
2.1.2.1. Prerogativele domnului	134
2.1.2.2. Componenta și atribuțiile Corpului legislativ	134
2.1.2.3. Procesul legislativ	135
2.1.3. Concluzii	136
2.2. Unele considerații privind impactul dreptului francez asupra celui românesc, în contextul formării României moderne	136
2.2.1. Modelul francez în principalele acte juridice românești din secolul al XIX-lea	138
2.2.2. Constituția de la 1866 și impactul ei asupra societății românești	144

2.2.3. Concluzii _____	148
B. Anexe _____	148
C. Modele de subiecte pentru examenul de semestru _____	157

CAPITOLUL X. STAT ȘI DREPT ÎN ROMÂNIA

MODERNĂ (1866-1918) _____	159
A. Aspecte teoretice _____	159
B. Anexe _____	162
C. Modele de subiecte pentru examenul de semestru _____	165

CAPITOLUL XI. ORGANIZARE STATALĂ, PRINCIPII ȘI ACTE DE DREPT ÎN PERIOADA INTERBELICĂ

(1918-1938) _____	166
A. Aspecte teoretice _____	166
§1. Considerații generale despre perioada interbelică _____	166
§2. Dreptul civil – procedura civilă _____	169
§3. Dreptul penal – procedura penală _____	171
§4. Introducere în evoluția legislației privind cetățenia română _____	172
4.1. Scurtă incursiune în legislația care reglementează cetățenia _____	173
4.2. Concluzii _____	179
B. Anexe _____	179
C. Modele de subiecte pentru examenul de semestru _____	188

CAPITOLUL XII. EVOLUȚIA STATULUI ȘI DREPTULUI ROMÂNESC ÎN PERIOADA 1938-1944

_____	189
A. Aspecte teoretice _____	189
§1. Cadrul general _____	189
§2. Regimul autoritar al lui Carol al II-lea (1938-1940) _____	190
2.1. Organizarea politico-administrativă a României în timpul dictaturii regale _____	193
§3. Dictatura militară a lui Ion Antonescu (6 septembrie 1940-23 august 1944) _____	194

3.1. Organizarea politico-administrativă a regimului antonescian _____	197
B. Anexe _____	197
C. Modele de subiecte pentru examenul de semestru _____	200
CAPITOLUL XIII. REGIMUL COMUNIST DIN ROMÂNIA (1945-1989) _____	201
A. Aspecte teoretice _____	201
§1. Considerații generale _____	201
1.1. De la instaurarea comunismului la Declarația de independență față de Moscova _____	203
1.2. Colectivizarea _____	204
1.3. Canalul Dunăre-Marea Neagră, locul de penitență a elitei politice și intelectuale din România interbelică _____	205
§2. De la național-comunism la democrație: instituții politice ale regimului totalitar _____	206
2.1. Partidul Comunist Român – „forța motrice” a Republicii Socialiste România _____	209
2.2. Organizarea administrativ-teritorială a Republicii Socialiste România _____	211
B. Anexe _____	212
C. Modele de subiecte pentru examenul de semestru _____	216
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ _____	219